

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krome, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računani naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne števe se prodajajo po 8 v.

Dredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje števe 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (insetatov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2.50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 44.

V Ptujju v nedeljo dne 6. decembra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

Belgrad naš! Na dan cesarjeve 66-letnice so zavzeli naši vojaki srbsko prestolico Belgrad. — Celotna srbska armada je bila v trdovratnih bojih poražena in nazaj potisnjena. — V Galiciji so dosegli avstro-ogrski vojaki krasne uspehe. Istotako skupaj z Nemci na Poljskem. — Nemci so vjeli v zadnjih bojih čez 80.000 Rusov, naši pa čez 30.000 Rusov. — V Karpatih traja boj naprej. — Velikanska bitka na Francoskem se bliža svojemu, za Nemce zmagovitemu koncu.

Belgrad je naš . . . Velikansko veselje je vzbudila ta vest in po vsej monarhiji se je navdušenje dvigalo naravnost do neba, kakor plameni, ki osvetljujejo pota večne pravičnosti . . . Belgrad je naš! Zamàn so se zanašali kraljemorilci in od njih podjarmljeni narod na rusko pomoč. Rusija ima vkljub svojim milijonskim armadam sama dovolj opraviti, da se vsaj deloma ubrani popolnega poraza.

Belgrad je naš! Velikansko je veselje in ponos, ki prošinjata avstro-ogrške narode vsled te krasne vesti, ki je vsemu svetu zopet dokazala moč slavnega našega vojaštva. Kajti zavzetje Belgrada je obenem nekaka stroga, zaslužena kazen za zverinski umor naše prestolonasledniške dvojice v Sarajevu, Kraljemorilci srbski morajo zdaj izpoznati, da se kulturno človeštvo ne pusti z zločinstvom demoralizirati, da nobena šovinistična strast ne more premagati poštenosti in pravice, ki sta geslo naši monarhiji.

Belgrad je naš . . . Gotovo je, da bodo boji proti deloma že opešani srbski armadi i z naprej mnogo krvi stali. Kajti Srbija ne stoji samo pred bojnimi porazom, marveč tudi pred uničenjem. Zavzetje Belgrada je znamenje, da je nevarne in zločinske srbske samostojnosti konec — v prid balkanskim narodom, v prid avstro-ogrskemu sosedu in v prid celemu člo-

veštvu, ki gazi danes vsled srbske ošabnosti v potokih krvi.

Nasprotniki bodo skušali zmanjšati vojaški pomen padca Belgrada. Pa s tem jim ni mnogo pomagano. Kajti tudi na drugih frontah so bili Srbi popolnoma premagani. Več kot ena tretina srbske armade je že od avstro-ogrškega vojaštva vjeta. Vsa trdovratnost, vsa strast obupanja ne pomaga Srbom; nazaj morajo, nazaj in vedno nazaj, dokler ne bodo vrgli orožje od sebe in se podali maščevalni roki naše armade. Gotovo je, da se zgodi tudi to v kratkem. Kri umorjenega prestolonaslednika je plusknila do neba in večna nebeška pravičnost je odgovorila . . .

Seveda bo padec Belgrada tudi na ostale naše sovražnike mogočno vplival. Rusi v Galiciji in na Rusko-Poljskem so itak že izpoznali moč in ojstrost našega meča. Poskusili so drugič našo trdnjavo zavzeti; ali avstrijska posadka napravila je izpad, ki je stal sovražnika ogromne žrtve; s krvavimi glavami so bili Rusi nazaj vrženi. Istotako so bili v smeri Krakove hudo tepeni in so v zadnjih dneh okoli 30.000 vjetih pustili. Medtem pa je tudi krasni nemški vojskovodja feldmaršal Hindenburg napravil razne strategično naravnost nedosegljive napade. V par dneh vjel je Rusov več kot 80.000 in jim odvzel okoli 200 kanonov ter 300 strojnih pušk. Vsa ruska premoč ne doseže ničesar

pred genijalnostjo nemškega odpora. Gotovo je, da se pripravlja tudi v Galiciji velikanski poraz sovražnika, ki bode odločilen za vso to svetovno vojno.

Na severnem Francoskem in v Belgiji stojimo glasom zadnjih poročil tudi pred odločitvijo. Nemške armade se pripravljajo na gigantovski odločilni napad, pred katerim se mora francosko-angleško-belgijska armada zrušiti kakor hišica iz kart. Nemci zasedli bodo je morskobal in pristanišče Calais. S tem pa pride perfidna Anglija v neposredno nevarnost. Kmalu bodo nemške kroglice padale na angleško obal in prisilile te prekrivke svetovne vojne do kapitulacije. Vae victis, — gorje premaganemu!

Prav lepo napreduje tudi Turčija v svojem boju zoper Anglijo in Rusijo. Misel „Svete vojne“ se širi in z njim revolucija zoper naše sovražnike.

Bodimo tedaj ponosni, veseli in navdušeni! Iz prelite krvi dozorela bode najlepša zmaga našega vojaštva, obenem pa zmaga resničnega človečanstva!

Belgrad naš!

K.-B. Dunaj, 2. decembra. Od južnega bojišča se uradno poroča: 2. decembra.

Ker se sovražnik nazaj pomika, se včeraj niso vršili večji boji. Prvi polzvedovalni oddelki

zadeli so na sovražnikove zadnje oddelke in vjeli več sto sovražnikov.

Njegovo Veličanstvo dobili so od poveljnika 5. armade sledečo udanostno brzojavko:

„Veselo prosim Vaše c. in kr. Apostolsko Veličanstvo na dan končanega 66. leta Vašega Veličanstva slavne vlade najudanejše čestitke 5. armade ter najudanejše poročilo k nogam položiti, da so danes vojaki 5. armade mesto Belgrad v svojo last zavzeli.“

Frank, general infanterije.

(S tem je torej srbska prestolnica v naših rokah. Velikanski moralni pomen te zmage, ki se je izvojevala ravno na praznik 66-letnice našega cesarja, imel bode gotovo najugodnejše posledice.)

Avstrija se vojne še ni naveličala.

Oficijozni „Fremdenblatt“ zavrača razpravljanje francoskih in ruskih listov, ki trdijo, da si posebno Ogrska želi miru in da je obisk grofa Tisze v nemškem glavnem stanu s tem v zvezi. Narobe je res, da so vsi narodi in vsi stanovi monarhije požrtvovalno in trdno odločeni, vztrajati v vsiljenem jim boju do konca. „Fremdenblatt“ opozarja na sijajno manifestacijo te bojevitosti povodom podpisovanja vojnega posojila ter na zadnje sklepe ogrskega državnega zbora. „Mi želimo miru, res, kakor smo vedno želeli živeti v miru, toda le miru, ki bo trajen in za naš razvoj in interese varen. Prebivalstvo monarhije je odločeno, izvojevati boj z vso energijo do zmagovitega konca, kajti ono je prepričano, da je ta vojna potrebna in pravična, kakor le more biti.“

Vse srbske armade tepene.

K.-B. Dunaj, 1. decembra. Od južnega bojišča se uradno poroča: 1. decembra:

Na južnem bojišču našel je nadaljni oddelek bojov svoj zmagoviti konec. Sovražnik, ki se je končno z vsemi svojimi bojnimi močmi vzhodno od Kolubare in Ljika skozi več dni trdovratno upiral ter je opetovano poskušal, zaprečiti celo ofenzivo, je na vsej liniji premagan in v nazadovanju. Doživljal je nanovo občutne izgube. Na bojnem polju pri Konatici samem našli so naši vojaki okroglo 800 nepokopanih mrtičev. Istotako pomenijo mnogoštevilni vjetniki in materijalne izgube znatno oslajbljenje nasprotnika. Od začetak zadnje ofenzive sem napravili smo čez 19.000 vjetih in zaplenili 47 strojnih pušk, 46 kanonov ter mnogo drugega materijala.

Ruski napad na Przemysl odbit.

K.-B. Dunaj, 1. decembra. Uradno se danes opoldne razglša:

Na naši fronti v zahodni Galiciji in na Rusko-Poljskem vladal je v splošnem tudi včeraj mir.

Pred Przemyslom bil je sovražnik pri poskusu, približati se severnim prednim postojankam trdnjave, s protinapadom posadke nazaj vržen.

Boji v Karpatih trajajo naprej.

Namestnik generalštabnega šefa:
v. Höfer, generalmajor.

Slovo od Przemysla.

Vojni poročevalec „Berl. Tageblatta“ poroča z dne 10. novembra: Oni dan, ko sem dobil povelje, da naj se vrnem v glavni stan — bil je mrzel vetroven novemberski dan — sem se odpeljal v avtomobilu še enkrat z letališča proti Radymnu in Jaroslavu. Od Medyke sem so tulili že ruski topovi, z letališča sta se odpravljali na vozovih obe letalski stotniji, ena na cesti proti zahodu, druga v Przemysl, ki je ležal v

megli doline Sana. Od južne fronte so se vračale trdnjavske havbice, ki so jih bili prepeljali iz nezaposlenih zahodnih fortov na bojišče. Zavite v rjuhe, kakor da bi jih zeblo, so se prizibale. Na cestah proti zahodu se je okorno pomikal tren 3. armade.

Krog in krog v velikem loku zakopi, iz katerih so bili Rusi vrženi in v katere so se sedaj vrnili. Jarki so ozki in globoki, da lahko vojak v njih stoji ter v presledkih z vejami in zemljo zakriti. Tu sem se zarijejo vojaki kakor v posteljo. Ruski čestniki imajo bolj zadaj večje luknje, krite z deskami.

Dvesto korakov od ruskih jarkov označujejo majhne ploske luknje pozicije naših, ki so se v rojih približali. Kako nepopolna in neokretna so še ta kritja! Bolj zadaj proti trdnjavski črti pa je danes že popolnoma drugače. Onkraj predstraž in straž se prične vrsta novih utrdb, ki so vzrastle te dni. Sprednja stran proti sovražniku je videti, kakor s travo obrasel griček. Naprej je šlo ob gozdnem obrunku, nič kot jesensko listje od spredaj, pa tudi to je le kulisa. Na borih so pripravljena stojišča za opazovalce, pod listjem se skrivajo topovi. Nizke stavbe, luknje, jame povsod na naši poti, stanovanja v njih in delavnice, tu kovači, kleparji, tesarji, peki, mesarji, čevljarji, krojači, kjer je dosti kritja, so stanovanja nad zemljo, kjer je polje spredaj odprto se skrjuje v zemljo, samo dimniki se dvigajo iz njih: Vmes križi na grobovih padlih tovarišev.

Za katoliško in pravoslavno cerkvijo v Zuravici, ki imata zvonik in kupolo odrezano, za vasjo, v kateri so hiše izpremenjene v vojašnice in bolnišnice, groze topovi. Še enkrat se hočejo Rusi tu poskusiti. Tam pred onim fortom, ki ga je mogoče le slutiti, je ležalo mnogo tisoč ubitih Rusov.

V dolini se je zasvetil Przemysl. Ko pa smo se pripeljali v mesto, so bile prodajalne zaprte in vse je napravilo žalosten vtis. Na oglih so bili nabiti rumeni lepaki: Poziv ukrajnega glavarstva na civilno prebivalstvo, ki ni bilo porabno za vojaško službo, da naj zapusti trdnjavo. Samo obrtniki, gostilničarji in kavarnarji so ostali. Ostale so spravili na Moravsko. Komisarji so hodili od hiše do hiše in se prepričali, ali so preskrbljeni ostali z živili za 3 mesece. Na cestah so aretirali orožniki rusinske delavce in židovske begunce in jih odpeljali na kolodvor. Velike hiše so pretvorjene v bolnišnice, v avtomobilih, vozovih, omnibusih so vozili ranjence na kolodvor.

Zopet se je oglasila vojna. Trdnjava je dobro preskrbljena z živili. Na kolodvoru stoje celi vlaki z moko, drugimi živili in prepečencem. Nekatera živila pa so silno draga: liter mleka stane 1 K, kg surovega masla 7 K, kg salam 8 K, liter ruma ali žganja 9 K, škatljica vžigalic 1 K, škatlja čokolade 9 K.

Zapustili smo Przemysl s sanitetnim vlakom ter se odpeljali brez luči v noč. Nekje je divjal boj. Prišli smo mimo skupin vojakov ob ognjih. Dospeli smo končno na Ogrsko.

Črtica z južnega bojišča.

Črnovojniki, ki se je vrnil z južnega bojišča, nam piše med drugim:

„Pred splošnim naskokom, okrog 9. zjutraj, smo čakali v nekem jarku na povelje, da udarimo naprej. Razpoloženje nas črnovojnikov je bilo razmeroma dobro in prav nič se ni poznalo, da ima marsikateri izmed nas že četrti križ na hrbtu.“

Zapalil sem si zadnjo cigareto — slike mojih dragih so se še enkrat pojavile kot kinofilm pred mojimi očmi, nato kratko rezko povelje in — čez pol ure smo bili na cilju.

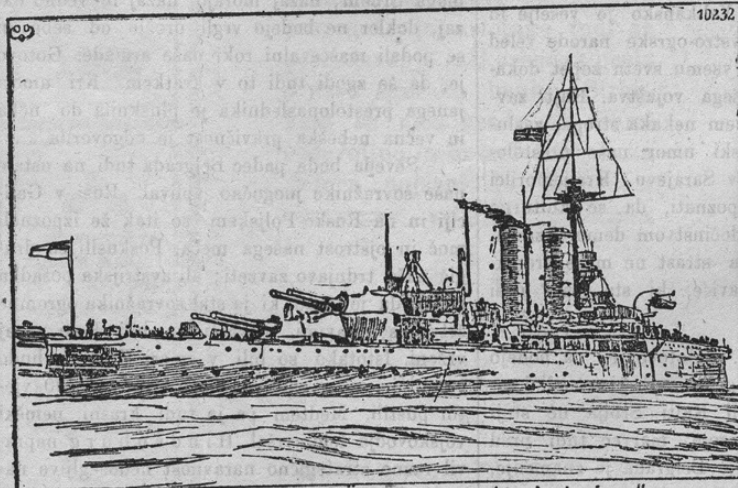
Mila nam majka, kakšen trenotek je bil to! Prsa so se širila, oči napele — dlani je puško trdo objela — in završala je naša stotnija kot hudournik na levo v šumo, kjer so že drdrale mrtvaške raglje. Prišedši na parobek gozda, se je odprla pred nami mala planjava, 2000 metrov v kvadratu, na kateri je bilo par gorskih hišic in ovčjih hlevov. Nasprotnik je bil neviden — bil je čez glavo vkopan — obsopal nas je z raznim streljivom kar na debelo. Koncert se je pričel! K sreči so frčale kroglice previsoko in v prvem hipu ni bilo presenečenja. Tekom popoldneva smo bili že prav blizu okopov, ko je nasprotnik razvil vso svojo energijo proti nam.

Granate so sikale ter eksplodirale v raznih disonancah v zraku in med nami, strojne puške niso mirovale, a puškinih krogel raznih kalibrov je padalo nebroj. Za izpremembo smo uprizorili bajonetni naskok s frenetičnimi „Ura!“-klici. Moja sukinja je bila že na več krajih preluknjena, tudi par šrapnelskih zrn, debelih kot lešnik, me je udarilo, vendar brez posebnih posledic.

Medtem smo spremenili fronto, kar ni bilo za nas baš ugodno, ker smo na mah izgubili več svojih dragih tovarišev in ko je legel mrak na zemljo, znašel sem se med ranjenci, katere sem v bolnišnici za silo obvezal. O drugih prizorih bi se dalo napisati cele knjige. No, pa vojna je vojna in posebno še, če je take vrste kot sedaj! Ljubljanci imajo na razpolago „kino“, mi smo pa imeli pred sabo pristen original. Želel sem si večkrat, da bi imel slikarski talent, koliko prizorov bi se dalo ovekovečiti na platnu.

Dvanajsti dan po bitki sem bil oddan v zagrebško bolnišnico, kjer smo bili nad vse ljubeznjivo sprejeti. Tu ni bilo opaziti nobene razlike med narodnostjo, pač pa je bilo geslo vsem gospem in gospicam: „Odpri srce, odpri roke.“ Srčna hvala jim na tem mestu za ves trud!

Uničeni angleški vojni parnik.

Der gesunkene englische Überdreadnaught „Andacious“.

Velikanski angleški parnik „Audacious“ prišel je dne 28. ali 29. oktobra ob severnem bregu Irlandske na neko mino in se je potopil. To je v sedanjih vojni najtežja angleška izguba. Potopljeni vojni parnik bil je eden najmodernejših in najmočnejših linijskih parnikov. Zgrajen bil je šele leta 1912 in obsegal 23.400 ton. Parnik imel je močne pancerce in turbinske mašine za 28.000 konjskih moči. Njegova hitrost znašala je 22 morskih milj v uri. Moštva je imel 900.

Naj še omenim, da so se naši črnovojniki borili kot levi. Bojazni ni poznal nihče. Vojne štrapace so prenašali s prav špartansko vztrajnostjo.

Srbi pred uničenjem.

K. B. Dunaj, 30. novembra. Od južnega bojišča se danes uradno poroča:

Na južnem bojišču trajajo boji naprej. Včeraj smo trdovratno branjeni Suvo Bor-pas, srednjo točko ceste Valjevo-Cacak po hudih bojih zavzeli. Posebno se je odlikoval tukaj bataljon 70. Tudi regimenti 16 in deželna bramba 23 so se v zadnjih dnevih zopet odlikovali.

Včeraj smo skupno 1.254 mož vjeli in 14 strojnih pušk zaplenili. V Užici našli smo mnogo orožja ter streliva.

To uradno poročilo dokazuje, da napredujemo na Srbskem z nezadržljivo silo, čeprav se sovražnik trdovratno brani ter je tudi vreme jako neugodno. Zasebnim poročilom nemških listov posnemamo poleg tega še sledečo vest:

Šedaj v Peterburgu nahajajoči se zaupnik srbskega ministerskega predsednika Marko Zemovič piše v ruskem listu „Nowoje Wremja“: „Skrivanje ne pomaga prav nič več. Srbi so doslej najmanj 100.000 vojakov izgubili, torej skoraj eno tretjino svoje armade. To, kar pričakuje Srbija, je stokrat hujše nego usoda Belgije. Srbija stoji pred nevarnostjo popolnega uničenja. Oni, ki mislijo, da se koristi Srbom z izpolnitvijo bulgarskih zahtev in da mora vsled tega Srbija tem zahtevam ugoditi, hočejo Srbiji zagotoviti samo pogreb prvega razreda. Pa tudi za ta izhod je danes že prepozno.“

Kakor vse kaže, je torej na Ruskem ter Srbskem že prepričanje zavladalo, da je prenapeta Srbija izgubljena. Kraljemoricem predehuda...

Vrhovni poveljnik naše armade.

Kakor, znano je vrhovni poveljnik avstro-ogrske armade nadvojvoda Friderik. Prinašamo danes njegovo sliko (1). Poleg njega stoji

Der österreichische Oberkommandierende Erzherzog Friedrich I. und Generalstabschef Conrad v. Hötzendorf im Hauptquartier.

šet našega generalštaba Conrad pl. Hötendorf, ki se ga smatra za našega najboljšega vojskovodjo.

Od severnega bojišča.

K. B. Dunaj, 2. decembra. Uradno se danes popoldne razglša:

Mir ob naši fronti v vzhodni Galiciji in na Rusko-Poljskem vladal je v splošnem tudi včeraj. Preteklo noč smo zavrnili ruski napad severozahodno Volbroma.

Boji v prostoru zahodno Noworodomska in pri Lodzu se nahajajo v ugodnem razvitku.

Pred Przemyslom ostali so Rusi pod vtisom, zadnjega izpada pasivni. Več sovražnikovih letalcev metalo je brezuspešno bombe.

Operacije v Karpatah še niso dospеле do zaključka.

Poročilo o zavzetju Belgrada po naših vojaki napravilo je na severnem bojišču nezrecno veselje.

Namestnik generalštabnega šefa: v. Höfer, generalmajor.

Odmev z bojnega polja pri Krakovu.

„Nowa Reforma“ piše: Dva dneva sta, kar je umolknil mogočni odmev topovskih strelcev, ki je nekaj dni donel od severa v Krakov. V bližini Krakova besneča velika krvava bitka se je dokončala čez mero ugodno za naše orožje, ki je Ruse z ogromnimi izgubami vrgla nazaj. Kot so pripovedovali ranjenci, je boj strastno dan in noč divjal. Pogosto je na posameznih mestih prišlo do silovitih napadov na nož za posamezne pozicije. V teh bojih so se po velikem junaštvu odlikovali poljski polki, ki so z noro drznostjo med točo krogel drli kot Samum smrti v strašni napad na nož.

Ravnatoko se je nenavadno junaško odlikovalo tudi naše topništvo, ki je s svojim smrtonosnim in dobro namerjenim ognjem podpiralo delo pehote in naposled skodelico zmagę nagnilo na našo stran.

Neko našo baterijo je dolgo časa obstreljevala ruska artiljerija. Naši topovi, doslej živo temu ognju odgovarajoči, so niankrat utihnili. Nedolgo potem so korakale proti naši bateriji dolge ruske vrste, hoteč jo vzeti v napadu. Navzoči poveljnik baterije je ukazal kar najbolj mirno premeniti fronto topov in čakati. Ko so ruske vrste prišle na oddaljenost 400 korakov, je baterija otvorila peklenški ogenj granat, ki je vrste valečih se Moskalov ne mislečih na prevaro, polagal na tla drugo poleg druge.

Po ponorečem napadu, je polkrog trupel obkroževal baterijo, ki je mirno stala na svojem mestu.

Rusi so v bitki pod Krakovom imeli velike izgube pobitih in ranjenih, ki so bili obenem z zdravimi vjetniki prepeljani v Krakov in odtod v notranjost monarhije.

Nemška zmaga na severnem Poljskem.

Lz nemškega glavnega stana se je dne 29. novembra poročalo, da so napravili Nemci pri protinapadih ob reki Visli 4.500 vjetih in zaplenili 18 kanonov. Zdaj pa prihaja dodatek k temu poročilu, ki se tako-le glasi:

K. B. Berlin, 1. decembra (W. B.).

Na zahodnem bojišču nič novega.

Tudi na Vzhodno-Pruskem in na Južno-Poljskem vladal je v splošnem mir.

Na severnem Poljskem južno reke Visle (Weichsel) povečal se je vojni plen v izrabi včeraj sporočenega uspeha. Število vjetih Rusov pomnožilo se je za 9.500, število zaplenjenih kanonov za 18. Poleg tega prišlo je 26 strojnih pušk in mnogo municijskih vozov v naše roke.

Torej so Nemci v tej bitki vjeli 14.000 Rusov, 36 kanonov in 26 strojnih pušk.

Nemci proti Rusom.

K. B. Berlin, 30. novembra. Veliki glavni stan, 30. novembra dopoldne:

Od zahodne fronte ni ničesar poročati.

Na vzhodno-pruski meji ponesrečil se je napad močnejših ruskih moči na nemške utrdbe vzhodno mesta Darkehmen pod težkimi izgubami za sovražnika. Ostanek napadalcev, nekaj oficirjev in 600 mož smo vjeli.

Južno reke Visle (Weichsel) dosegli so včeraj naznanjeni protinapadi pomembnejše uspehe. Naš plen obsega 18 kanonov in več kot 4.500 vjetih Rusov.

Na južnem Poljskem se ni prav nič pomembnega prigodilo.

Najvišje armadno vodstvo.

Nemški uspehi na Rusko-Poljskem.

K. B. Berlin, (W. B.) 2. decembra. Veliki glavni stan, 2. decembra dopoldne:

V inozemskih listih razširjena poročila, da so v od nas sporočanemu številu 40.000 ruskih vjetnikov tudi oni, ki se jih je napravilo pri Kutni, všteti, je napačno. Naša vzhodna armada je v bojih pri Vloclavsku, Kutni, Lodzu in Lovieczu od 1. novembra čez 80.000 neranjenih Rusov vjela.

Najvišje armadno vodstvo.

Armadno povelje generalfeldmaršala Hindenburga.

„Lokalanzeiger“ poroča: Po svojem imenovanju za generalfeldmaršala je izdal pl. Hindenburg to-le armadno povelje: V večdnevih hudih bojih so meni podrejene armade ustavile ofenzivo številno nadmočnega sovražnika. Cesar je odgovoril na te uspehe, ki sem mu jih sporočil, s to-le brzojavko: „Generaloberstu pl. Hindenburgu. Vašemu energičnemu vodstvu in neomajni hrabrosti Vaših čet je bil zopet dan lep uspeh. V dolgoletnem, težkem, vendar zvestem borenju so Vaše armade preprečile načrte številno močnejšega sovražnika. Za to obrambo vzhodnje meje moje države, Vam gre vsa zahvala domovine. Svojemu priznanju, ki ga boste sporočili zopet obenem z mojimi pozdravi, hočem dati izraza s tem, da Vas imenujem za generalfeldmaršala. Bog daj Vam in Vašim zmagovitim četam nadaljne uspehe. — Viljem I. R.“ — Ponosen sem, da sem dosegel svoje najvišje vojaško mesto na čelu takih čet. Vaša bojaželjnost in vztrajnost je prizadejala nasprotniku velike izgube. Nad 60 tisoč vjetih, 150 topov in kakih 200 strojnih pušk nam je padlo zopet v roke. Toda, uničen še ni. Zato naprej z Bogom za cesarja in domovino, da bo ležal zadnji Rus premagan na tleh. Hura, hura, hura!

Pl. Hindenburg.

Čestitke cesarja Frana Josipa.

Poznanj, 30. novembra. (Kor. u.) Njegovo Veličanstvo cesar in kralj Fran Josip je poslal generalfeldmaršalu pl. Hindenburgu in generalštabnemu načelniku, generalajtnantu pl. Ludendorffu, povodom njiju napredovanja to-le brzojavno čestitko:

„Ljubi generalfeldmaršal pl. Hindenburg! Iskreno me veseli, da Vam morem toplo čestitati k Vašemu napredovanju v najvišje vojaško dostojanstvo, ki se je imate zahvaljevati svojemu vzvišenemu vladarju kot milostno priznanje za Vaše slavno vodstvo brezprimerno hrabre vzhodne armade. Obenem mi je srčna potreba, da Vam posvedočim, kako zelo utemeljeno Vas visoko čislam jaz in moja armada. Jasno, odločno in zvesto ste delovali v najtežjih bojih, v neprestanem soglasju z mojimi četami. Naša armada bo ponosna na to, ako bo čim najtesneje zvezana z Vašo osebo.“

Da ohranim svoji armadi Vaše sijajno ime kot vojskovodja za blesteč vzgled vojne hrabrosti, Vas imenujem za imejitelja svojega pehotnega polka št. 69. Naj bi bilo usojeno neomajnemu pobratimstvu orožja moje in nemške armade, da bi v vztrajnih bojih izvojevali zmago skupni pravični stvari!

Fran Josip.

„Ljubi generalajtnant pl. Ludendorff! Najprisrčneje Vam čestitam k odlikovanju, ki je daleč viden izraz najvišjega priznanja Vaših sijajnih činov s strani Njegovega Veličanstva, moje ga zvestega prijatelja in zaveznika.“

Naj bi Vam Vsegamogočni dodelil, da bi še v bodoče na enak zgleden način in v preizkušnem edinstvu z mojim generalnim štabom delovali ob strani svojega slavnega vojskovodje. Fran Josip.“

Zopet angleška bojna ladja zletela v zrak. — Okoli 800 mož utonilo.

Angleži imajo na morju veliko smolo. Komaj smo poročali, da so izgubili svoj s 70 milijoni kron pred leti zgrajeni veliki nadread-nought „Audacious“, kar je zmanjšalo moč angleške vojne mornarice za eno desetino, že prihaja nova vest:

London, 26. novembra. (Kor. urad.) V včerajšnji seji v spodnji zbornici je prvi lord admiralitete Churchill naznanil, da je bojna ladja „Bulwak“ 25. novembra zjutraj v Sheerness zletela v zrak. 700—800 mož je utonilo, le 12 so jih rešili. Admirali, ki so bili pričoe katastrofe, poročajo, da so prepričani, da je nesrečo povzročila eksplozija v notranjih skadiščih ladje, ker se morje ni nič vzvalovilo. Ladja se je potopila v treh minutah. V morje je bila spuščena leta 1899. in je imela 15 250 ton displacementa 18—19 milj hitrosti. Oborožena je bila s štirimi 30 5 cm in z dvanajstimi 15 cm topovi.

Izgube angleške mornarice.

London, 26. novembra. (Kor. urad.) Admiraliteta objavlja, da odkar je izbruhnila voj-ska, izkazuje seznam izgub med mrtvimi 220 častnikov, 37 ranjencev, 51 jih pogrešajo, oziroma so vjeti. Med moštvoem je mrtvih 4607 in ranjenih 435 mornarjev; pogrešajo, oziroma vjetih je 2429 mornarjev.

Premog v vojni.

Ni še dolgo tega, ko se je jela pojavljati vest, da v Švici, Italiji, na Danskem in na Balkanu primanjkuje premoga, ker so glavni dobavitelji, Nemčija, Francija, Belgija in Anglija zapletene v vojno, ter so zaprle svoje meje izvozu. Kar se tiče posebej francoskih in belgijskih premogovnikov, so večinoma že v nemški upravi ali pa sploh ne obratujejo zaradi pomanjkanja delavstva. Francoski kameniti in drugi premogovniki, ki so pridobili leta 1912 41,3 milijone ton premoga, se nahajajo v severozahodnih delih Francije. V Belgiji so producirali leta 1912 22,97 milijonov ton.

Rusija ima največ premoga iz kotline Donec, kjer dobivajo okoli tri četrtine vsega ruskega premoga ali 21 milijonov ton, dalje v kotlini Dombrovi kameniti in rjavi premog, ter slednjic ob uralskem pogorju premog sploh. Ker ti premogovniki ne zadoščajo niti za domačo potrebo, je Rusija dovolila leta 1913 carinsko prost uvoz premoga za železniško porabo. Rusija je upeljala leta 1913 za 75,3 (1912 45) milijonov rubljev premoga, in sicer iz Anglije za 39,97, iz Nemčije za 31,3 milijonov rubljev; koksa je upeljala za 11,3, in sicer iz Anglije za 1,8, iz Nemčije za 4,79 milijonov rubljev. Kotlina Dombrova, ki leži v kotlu treh cesarjev ob Mislovi, je že v rokah dvoezve. Notranji nemiri ter vpoklic rudarjev v vojsko bodo imeli to posledico, da bo kotlina Donec producirala še manj premoga nego običajno. Ker je Rusiji že primanjkovalo kuriva leta 1913, sedaj pa sta za uvoz zaprli Črno in Vzhodno morje, in ker Rusija zase ne producira dovolj premoga, je jasno, da bo Rusija v kratkem brez tega kuriva.

Pa tudi tedaj, če bi hoteli upoštevati naftne produkte za kurivo, ki jih Rusija dobiva iz na zemeljskem olju bogate pokrajine Baku ob Kaspiškem morju, bi to kurivo ne zadoščalo. Zanesljiva poročila pa pravijo vrhu tega, da je v tej pokrajini vstaja in jo tudi že ogrožajo Turki. Preostane torej le Velika Britanija, ki utegne zalagati pač Francijo v atlanskih pristaniščih, če ji dvoezveza ne zabrani prevoza.

Celotna produkcija kamenitega in rujavega premoga, je znašala v vojujočih državah leta 1911 v tonah:

Nemčija	234 521
Avstro-Ogrska	49 860
Dvoezveza	284 381
Rusija z azijsko posestjo	26 636
Francija	39 231
Vel. Britanija in Irska	276 255
Belgija	23 053
Ententa	365 175

Neutrálne evropske države pa pridelajo premoga: Italija 557, Španija 3916, Nizozemska 1477, Švedska 312, skupaj 6262 tisoč ton. Če priračunimo še pridelek Združenih držav ameriških po 450.165, tedaj vidimo, da pridelajo neutrálne države 456 427 ton premoga.

Medsobojne odnose vojujočih držav ob mirnem času pokazuje naslednje številke: Nemčija je upeljala leta 1812 10 38 milijonov ton premoga (iz Velike Britanije 8,99 milijonov); izvozila pa ga je 31,14 milijonov, in sicer v Belgijo 5,3, v Francijo 3,06, na Nizozemsko 7,54, v Avstro Ogrsko 11,0, v Rusijo 1,51, v Švico 1,5 milijonov ton. Največ sta ga torej potrebovali Francija in Belgija. Nemčija je prejela iz drugih držav leta 1913 za 193 93, izvozila pa za 513 8 milijonov mark premoga. Francija je prejela iz drugih držav za 575 2 milijona frankov premoga, Rusija za 75 3 milijone rubljev, Belgija za 161,9 milijonov frankov izvozila pa za 90 2 milijonov frankov. Avstro-Ogrska je uvozila za 262 8 milijonov K premoga, izvozila pa ga je za 14 5 milijonov kron. Velika Britanija ga je izvozila 50 72 milijonov tuntov.

Nemčija, ki ni pokalca črnovojnikov rudarjev pod orožje, in pa Avstrija pridobiva premog v neomejeni množini. Premog je potemtakem dober zaveznik dvoezve.

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bo trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vse, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Podpisujte vojno posojilo!

Z jasnim navdušenjem so dovršili narodi monarhije svoje oboroženje, ko jih je poklcal naš osiveli cesar, da odvrnejo nadštevilo napadov naših sovražnikov.

V žalih, rožljajočih bataljonih poslal je jedin narod bratov svoje sinove na ožugane državne meje, železen zid, ob katerem razprši naval sovražnih valov.

Sedaj pa je treba skrbeti za to, da ne obnemore roka, ki naj vodi meč. Gre sedaj za to, da se prekrži vražji račun naših sovražnikov, ki menijo, da nas morejo izstradati, če nas ne morejo premagati z mečem.

Treba je sedaj dati vladi sredstev, da moremo vztrajati v boju za dom in ognjišče, za mirno prihodnost. Blago in kri za našega cesarja, blago in kri za domovino!

Zatorej podpisujte vojno posojilo!

Vsak, tudi najmanjši! Kajti tudi ta je deležen blagra, za katerega se borijo in krvavijo naši sinovi na bojnem polju.

Nikomur ni treba darovati, le posoditi. In z obilnimi obrestmi dobi nazaj, kar je dal.

Vlada je našla v skoraj s 6 odstotki obrest-

ljivimi zakladnimi listi sredstvo, da omogoči vsakemu udeležbo brez vsake žrtve.

Kdor podpiše, ima vplačati samo 97½ in dobi dne 1. aprila 1920 nazaj glavnico po 100 in med tem časom vsako leto dne 1. aprila in 1. oktobra obresti.

Ti zakladni listi so varovansko varni in davka prosti, v njih se lahko nalagajo varovanski denarji in ženitninske kavcije. Izgube na glavnici so izključene.

Izdali se bodoje papirji po 100, 1000, 5000 in 10.000 kron.

Da se lahko udeležujejo tudi oni, ki imajo najmanj sredstev, je ustanovila poštna hranilnica rentno hranilnico, ki obstoji v tem, da si zamorejo hranilni vložitelji iz svojih prihrankov pridobiti deležev po eno, dve ali tri četrtine najmanjšega papirja, torej v delnih zneskih po 25, 50 in 75 kron.

Pri tem uživajo že od dneva nakupa deleža na tega odpadajoče kuponske obresti. Prodaja teh deležev je hranilcu vsak čas zajamčena. Od nikogar se ne zahteva, da se svojemu denarju za pet let odreče. Dana mu je vsak čas možnost, če je primoran, načeti svoje hranilne vloge, da zamenja deleže zopet v gotovino in jih vzdigne.

Podpisuje se lahko pri vseh poštinih in davčnih uradih, hranilnicah in privatnih bankah.

Pri priglaševanju je plačati le desetinko podpisanega zneska. Ostalih devet desetink je plačati pri zneskih do 200 kron dne 4. decembra, pri večjih zneskih se lahko ostanek celo v obrokih odplačuje dne 4. in 16. decembra 1914 in dne 2. in 15. januarja 1915.

Za podpisane vojne posojila ni potrebna gotovina. Avstrijsko-ogrsko banka kakor tudi vojno-posojilna blagajna daje v ta namen posojilo na vrednostne papirje po nižji obrestni meri kakor je donša vojno posojilo. Za podpisatelja odpade tedaj tudi v tem slučaju znaten obrestni prebitek.

Te skrbne naprave omogočujejo vsakemu, da se udeleži na posojilo. Nikdo se naj ne izključi in če eden sam ne more skupaj spraviti 25 kron, naj se združi z drugimi.

In kdor ima več, naj ne daje svojemc za imendan ali rojstni dan in zlasti o Božiču gotovine, temveč, kakor se spodobi za naš čas, papirje avstrijskega vojnega posojila.

Naši sovražniki, ki nas v svoji ošabnosti smatrajo za berače, upajo, da ne bomo zmogli; ničesar bi ne videli rajši, kakor da jim ne bi mogli za dobo vzdržati, to bi jim rodilo nov pogum in zato bi pomenila brezuspešnost vojnega posojila več kot izgubljeno bitko.

To ne sme biti.

Radostno in jedino se bomo združili kakor dosedaj in temeljito odpravili naše sovražnike.

Z geslom našega iskrenoljubljenega cesarja: „Z združenimi moči“ vzkliko bo naše vojno posojilo v zmago.

Gradec, dne 14. novembra 1914.

Č. kr. namestnik:
CLARY I. r.

Božič v vojni!

Božič se bliža, praznik ljubezni in domovine.

Ubog ali bogat, vsakdo pripravlja — bodisi iz tega, kar si je s trudom prihranil, bodisi iz obilja — darilo za tiste, ki so njegovemu srcu najbližji. Komu se ne porosi oko, ako se spominja naših vojakov, ki izpolnjujejo ob tem času daleč od doma, morda v pustih krajih, najplemenitejšo, toda najtežjo izmed dolžnosti!

Vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva je sklenil tem vrlim možem poslati skromno božično darilo in posveča temu namenu

pol milijona kron.

Kakor znamenita je ta vsota, vendar daleč ne zadošča, da bi se vsakemu vojaku, ki je v vojni, naredilo majhno veselje. Za to je treba sodelovanja vseh. Z neznatnim številom tistih, ki nimajo dragega svojca v vojni, bodo tekmovali tisti, kojih sin, kojih brat, kojih mož ali zaročenec se bojuje za domovino . . .

Zato prosi vojni oskrbovalni urad (IX, Berggasse 16), da bi se mu s tem namenom veliko-
dušno in kar najhitreje naklanjala darila v de-
narju. Ta urad bode skrbel, da pridejo božična
darila našim četam po oddelkih pravočasno v
roke kakor drag pozdrav iz ljube domovine,
kakor dokaz najiskrenejšega spomina, kakor
znak upanja na veselo svidenje!

C. in kr. vojno ministrstvo, vojni oskrbovalni urad,
IX, Berggasse št. 16.

Na Dunaju, v oktobru 1914.

F. M. L. Löbl s. r.

Vojna in nevtralne države.

Mnogi menijo, da škoduje vojna samo voj-
skujočim se državam: toda vojna prizadeva ob-
čutno škodo tudi nevtralnim državam. Vsled
onemogočenega in oviranega prometa trpi tr-
govina in vsaka nevtralna država je v nevar-
nosti, da z dobavo blaga izkaže kakih državi
posebne ugodnosti, s čemer krši nevtralnost. V
takem položaju ste pred vsem Amerika in Ho-
lanska. V Združenih državah je letos izredno
dobro izpadla žetev pšenice. Vse luke so je
polne. Toda tega blaga ne morejo vkrcati na
ladje, ker je nemško trgovinsko brodovje tako-
rekoč izginilo, angleško pa je bilo zaradi vo-
jaških transportov znatno reducirano. Vsled tega
hoče parlament Združenih držav upeljati lastne
paroplovne črte. Toda odkod naj vzame ladje?
V ameriških pristaniščih so mnogi nemški
in tudi avstrijski parniki, tako na primer veli-
kanski nemški transatlanski parnik „Vaterland“,
a četudi bi Amerikanci te parnike prekrstili, bi
to Angležev gotovo ne oviralo, da bi jih ne za-
plenili. Poleg tega bi pa pomenal odkup teh
ladij, ki so v vojni za Nemčijo brez pomena,
financijelno podporo vojskujoče se nemške dr-
žave. In ker se je Amerikancu Morganu prepo-
vedalo, posoditi francoski denar, bi se moralo
ukreniti tudi napram Nemčiji, oziroma Avstriji.

Tudi Švedska, Norveška, Danska in Ho-
lanska občutijo izredne posledice evropske vojne.
Kajti Angleška pregleduje skoro vsak parnik
imenovanih držav, ako odgovarajo njihovi tr-
govinski bilanci. Angleška jim napravlja natančen
račun: Kar tu vozite, je več premoga, žita in
bakra, kakor pa sami rabite. Pri tem kaže An-
gleška seveda tudi mnogo zlobe in jeze napram
nevtralnim državam, ki nečesto stopiti na njeno
stran. Toda vojna, pravzaprav moč njene mor-
narice, ji omogočuje njeno postopanje. Vsled
tega mora žito in druga živila gniti v inozem-
skih pristaniščih. Amerikancev se polašča zaradi
tega obup, tembolj, ker Angleži z vsakim dnem
proglasajo novo blago kot vojno kontrebando.
Amerikanski bombažni trgovci ogorčeno pro-
testirajo proti temu, da se smatra tudi bombaž
kot prepovedano blago, in cele armade bom-
bažnih producentov so v nevarnosti, da propa-
dejo. Toda bombaž se rabi tudi za — municijo!
Argentinita in Brazilija ne morete izvažati svo-
jega mesa, svojega žita in kave. Italija mora
pustiti, da se velike množine njenega sadja —
tudi v tem pogledu je izpadla letina izborna —
uničijo, da propada njena sladkorna industrija,
ker ji manjka prometnih sredstev. In tako stoji
velika množica surovinskih industrij in produk-
cij živil v nevtralnih deželah pred ogromnim
polomom.

Veliko škodo imajo tudi one dežele, ki žive
od trgovskega prometa. V tem oziru prideti
predvsem v poštev Švica in Italija. Prva mora
poleg tega tudi plačati stroške oborožene nev-
tralnosti, to je mobiliziranje za varstvo svoje
meje. V obeh deželah so hoteli in restavracije
zapuščene, železnice prinašajo znatno zmanjšano
dohodke. S številkami se škoda, ki jo trpi Ita-
lija, niti ne da označiti. Toda nekoliko vpogleda

nudijo v tem oziru vplačane vstopnine v mu-
zejih. Najbolj obiskana mesta mesta v Italiji so
Rim, Florenca in Benetke. Vstopnina v Torino
in v galeriji Borghese v Rimu je znašala v pre-
teklem letu 86.000, na Palatinu 36.000, v An-
gelskem gradu 25.000 lir. V Florenci, v Ufficijih
83.123, v medicinski kapeli 40.000 lir. V Be-
netkah so v palači dožev zbrali 163.000, v aka-
demiji 48.266 lir. Bresa v Milanu je imela
52.023, Leonardova Vincencijeva „Zadnja ve-
čerja“ kakih 50.000, muzej v Neaplju kakih
50.000 lir dohodkov. Največ izgube imajo Pom-
peji, ki so imeli 203.908 lir dohodkov itd. Vse
to se je sedaj skoraj popolnoma nehalo.

Italija ima škodo tudi z ozirom na izse-
ljeniško vprašanje. Stotisoči izseljencev so leto
za letom hodili v Ameriko in drugam, odkoder
so pošiljali domov svoje prihranke — okoli 100
milijonov lir na leto. In sedaj niso le popolnoma
prenehale te denarne pošiljatve, temveč se vra-
čajo sedaj tudi v velikem številu izseljenci do-
mov zaradi pomanjkanja dela v inozemski in-
dustriji, pomnožujejo bedo doma in so za breme
javnosti, ki mora zanje skrbeti. Ti stroški niso
manjši kot oni vojskujočih se državah. In to
se godi v času, ko državni dohodki znatno na-
zadujejo. V Italiji so v zadnjem četrtletju juli-
september bili za 26 in pol milijona lir manjši
kot prejšnje leto v istem času.

Tudi Anglešna si domišlja, oziroma Grey
in Churchill skušata Angležem dopovedati, da
predstavlja ravno toliko kot nevtralno deželo,
da bo ostala nedotaknena od grozot vojne. Go-
tovo je, da je bil hinavski in zavratni namen
Greya, izvojevati boj angleških kapitalistov z
nemškimi potom Francoske in Belgije kakor
tudi Rusije, pri čemur naj bi ostala Angleška
nedotaknjena od grozot vojne. Kakor pa je padla
ta hinavščina, s katero se je zapletla v pogodbo
Belgija in Francoska, ravno tako se Angleška
zelo moti, ako meni, da ta vojna ne bo imela
zanjo zlih posledic. Kajti Angleška je tvorila
dosedaj svetovni trg. Od zunanje trgovine Nem-
čije, Avstrije, Belgije, Francoske in Rusije, ki
znaša skupaj 14 milijard, je več kot polovica
financirana od Angleške; to se pravi, da an-
gleške banke posredujejo trgovino, da sprejemajo
plačila v obliki menic in plačujejo s temi me-
nicami, da jamčijo za čas med akceptiranjem
in plačilom. Sedaj leži za kakih dve milijardi
akceptiranih menic v Londonu, a ne plačanih.
Te menice so izdane večinoma za povprečno
dobo treh mesecev. Medtem pa je izbruhnila
vojna in prekinjena trgovina bo povzročila pol-
om številnih trdk, argentinskih, brazilskih itd.,
ki teh menic v Londonu ne bodo mogle plačati.
To bo postala grozna finančna katastrofa za
Angleško. In ako se to ne kaže že sedaj, je
temu kriv samo moratorij, ki daje dolžniku prav-
ico, da odlaga s plačilom. A četudi bo končana
vojna, bodo najmanj Belgija in Rusija, a brž-
kone tudi Francoska, rabile dolgo časa, preden
bodo mogle prijeti zopet s plačili. Tudi tu bodo
torej imele angleške banke ogromne izgube in
gospodarski polomi stotisočev bodo opustošili
tudi angleško narodno gospodarstvo, tudi ako
se nemške armade ne bodo izkrcale pri Dovru
in ako njeni Zeppelinji ne bodo metali bomb
na London. Temu naravnemu povračilu za svojo
strahopetno zavratnost se bodo angleški kapita-
listi komaj izognili, naj potem Grey tudi trdi
cinično, da Angleška vojna ne bo mnogo več
veljala kot bi jo njena nevtralnost.

Male države Holandska, Danska, Norveška
so napram roparskim činom Angleške seveda
popolnoma brez moči ter se morejo zadovoljiti
samo s tem, da stiskajo svoje pesti v žepih.
Značilno je za infamno politiko angleških ka-
pitalistov, da izrablja ugodno priliko srbskega
zavratnega umora le ne samo za zaželeno go-
spodarsko uničenje Nemčije, temveč tudi zato,
da prizadene trgovini manjših konkurentov
znatno škodo, ki se ne bo mogla nikdar popraviti.

Med Angleško in Holandsko obstojijo že sto-
letja komercijalna nasprotstva, ki so zaenkrat
dosegla višek v popolnem podvrženju Holandske
in njeni odpovedi kot svetovne sile, ne da bi
se pri tem Angleška odrekla svoji ropateljnosti.
Kajti Angleški kapitalisti se čutijo toliko časa
ogroževani, dokler bo plula po oceanu kaka
ladja pod tujo zastavo. Angleški kapitalizem
hoče biti edini gospodar svetovne trgovine. In
to je tudi vzrok njegovega sovraštva napram
Nemčiji, ki je v zadnjih 40 letih pokazala do-
slej nenavadno enerzijsko gospodarskega razvoja.
Da vodijo Angleško v sedanjih vojni ti postranski
namen, dokazuje jasno tudi njeno obnašanje
napram zaveznicu Belgiji. Za kršenju nevtralnost
Belgije je pobožna, visokomoralna Angleška po-
točila krokodilske solze, a v svoji bolesti ni po-
zabila izročiti glavno trgovinsko mesto svoje
prijateljice obleganju in mu povzročiti večmili-
jonsko škodo ter onemogočiti uporabo njegovega
pristanišča za dalje časa. Seveda, ljubljani in
globoko obžalovani Antverpi so bili najnevar-
nejši konkurent Londona. Toda tako, kakor si
predstavlja angleška domišljija, se stvari ne
bodo razvile. Kajti poleg Nemčije obstoje tudi
še druge velike trgovinske države. „Uncle Sam“,
kakor imenujejo poseebljenje severoameriških
Združenih držav, je nagrbčanil čelo in to je za-
dostovalo, da se je podlo nadlegovanje nevtralne
trgovine vsaj deloma omejilo. Tako se je morala
vsemogočna Anglija na primer ukloniti in pri-
pustiti izvažanje bombaža iz Amerike. Upajmo,
da bočasoma ameriški velikan počul na enak
način Angleško tudi glede drugih stvari.

Razno.

66 let.

Preteklo sredo bilo je 66 let, odkar je za-
sedel naš presvitli cesar Franc Jožef I. prestol
habsburške države. Bili so burni časi, ko je
komaj 18-letni mladenič prijel za žezlo te stare
in slavne monarhije. Revolucija je grozila, ne-
zadovoljnost na Ogrskem se je vršila, sovražniki
so se drvali ob mejah domovine. In ves svet
je mislil, da bode kronani mladenič v tej borbi
obnemogel, da bode opešal in ne bode mogel
doseči svojih velikih ciljev. Ali svet se je zmotil;
mladenič Franc Jožef I. je pokazal tako
ogromno enerzijsko, tako krepko odločnost, da je
spravil kmalu državo v redni mirni razvitek.
Revolucije in vojske so minule, pričel se je
krasni gospodarski razvitek in z njim je rastlo
blagostanje avstro ogrskih narodov . . .

Dolga desetletja ščitil je Franc Jožef I.
evropejski mir. V pravem zmislu besede ne samo
mir naše prekrasne domovine, marveč evropejski
in celo svetovni mir. Poznal je grozote vojske
in njegova junaška, hrabra duša bi bila žalo-
vala nad vsakim neopravičenim prelivanjem krvi.
Mislil je v krasni svoji človekoljubnosti, da bode
ščitil od vseh strani ogroženi mir. Kot najple-
menitejši varuh tega miru je raje vsa žaljenja
pretrpel, nego da bi svoje ljubljene narode iz-
ročil krvavi furiji vojne.

Pa vse zaman!

Strupena strast sovražnikov ni poznala mej
in obzirov. Povzročilo je, da je moral tudi naš
presvitli cesar potegniti meč in zaprijeti borbo
proti deželi kraljemorilcev, iz katere se je po-
tem vsa ta velikanska svetovna vojska razvila.

Čist kakor božansko bitje stoji Franc Jo-
žef I. na odru svetovne zgodovine. Nikdo mu
ne more očitati niti trohice krivice ali krivde
nad to vojno. Le v obrambo očetnjave poklical
je cesar svoje hrabre vojske pod orožje, da si
zaslužijo še enkrat slavno ime Avstrije . . .

66-letnica Franc-Jožefovega vladanja pa
dokazuje iz novega, da stojijo vsi narodi naše
monarhije za našim cesarjem. Vso vročo ljube-
zen teh narodov dokazuje ta praznik, ki smo

Nevarnost okuženja

pri vseh epidemičnih boleznih, kakor pri koleri, dysen-
teriji, driski itd. se izdatno zmanjša, ako vzdržujemo
truplo čisto, uporno in krepko, vsled tega zdravo. Na-
dalje je potrebno za okrepčanje želodca, za redno pre-
bavo in nemoteno izmenjavo snovi skrbeti, ker se kužne
snovi v starih črevesnih ostankih najlaže razširjajo. —
V interesu naših čitateljev hočemo zopet na dva preparata
visoke higijenične vrednosti opozarjati in sicer: 1. Feller-

jev priznani rastlinski esenčni fluid z zn. »Ezfluid«, ki
je vsled svoje očiščujoče, desinfekcijske in antiseptične
lastnosti v teh dneh za vsako hito neprecenljive vred-
nosti. Za negovanje trupla in kože, kot ustna voda, za
bolečine odpravljajoče in okrepčujoče obiranje pe-
marših, jahanju, utrujenosti, pri revmatičnih bolečinah,
prehlajenju in raznih vsled prepriha ali mokrote nastalih
boleznih služi izborno. Mnogo zdravnikov ga priporoča
in več kot 100.000 zahvalnih pisem potrjuje njegov bla-
gosni vpliv. 12 steklenic stane franko 6 kron, 60 ste-

klenic franko samo 25 kron. 2 Fellerjeve prebavo ure-
jujoče, želodec okrepčujoče Rhabarbara-kroglice z zn.
»Elza-kroglice«, ki se jih že desetletja za ureditev iz-
menjave snovi vsestransko priporoča. 6 školjic stane
franko samo 4 krore 40 vinarjev, 12 školjic franko
samo 8 kron 40 vinarjev. — Zamoreno cenjenim čita-
teljem oba preparata najbolje priporočati. Pa ne kupujte
manjvredna nadomestna sredstva, marveč samo priznana
»Elza«-preparata od lekarnarja E. V. Feller, Subica,
Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko). 753

ga vsi v svetu navdušenju in hvaležnem spominu praznovali!

Naš oče, Franc Jožef I., — Bog te obvari in obrani! . . .

Padec Belgrada povzročil je tudi v naših krajih naravnost velikansko veselje. V Ptujju se je okoli 5. ure popoldne razširila vest, kateri je potem v kratkem času sledil uradni telegram. Pred razstavljenim telegramom v naši pisarni in pri županu Ornigu zbralo se je stotero ljudi in povsod je bilo videti le vesele ter navdušene obraze. Kmalu so pričeli hišni posestniki tudi razobešati avstrijske, cesarske, nemške in štajerske zastave. Zvečer bilo je vse vojaštvo alarmirano. Skupno z mestno deško godbo, z veteranci in mladimi strelci meščanske brambe, napravilo se je skozi ceste bakljado, kakor jo še ptujsko mesto ni videlo. Vse hiše so bile razsvetljene s svetilkami in bengaličnim ognjem. Sviranje cesarske pesmi in nemške himne „Die Wacht am Rhein“ ter tudi znane nemške „Prinz Engenits“ vzbudilo je nepopisno navdušenje. Šolska deca je bakljado raz nemške dekliske šole pozdravljala. Krasne so bile patrijotične dekoracije pri našem županu Ornigu in pri novi mestni hiši. Tudi v drugih krajih je bilo navdušenje prav veliko. Razposlali smo brzojavko tudi na deželo, da so ljudje takoj vedeli za to prekrasno našo zmago.

Vojno sodišče. Dne 29. novembra vršili sta se pred v Ptujju zborujočim vojnim sodiščem dve glavni razpravi. Najprve se je imel leta 1863 rojeni nadučitelj Franc Megla iz sv. Lenarta pri Veliki Nedelji, ki je bil že štiri mesece v preiskovalnem zaporu, zagovarjati. Megla je dne 25. julija t. l. po maši pred cerkvijo hujskajoči govor držal in svoje hujskajoče delo tudi na cesti ter celo v šoli nadaljeval. Obtoženec igral je vlogo skesanega. Cela vrsta prič potrdila je obtožnico. Megla bil je v zmislu § 65a na eno leto težke in poojstrene ječe obsojen. Preiskovalni zapor se mu je vračunal. Zaradi nekaj deliktov, ki jih je storil pred mobilizacijo, imel se bo še pred mariborskim okrožnim sodiščem zagovarjati. — Popoldne vršila se je druga kazenska razprava zoper šolevodjo ljudske šole v Ptujju, leta 1860 rojenega Franca Vabič. Ta je dne 1. avgusta t. l. v Spodnji Hajdini v dveh gostilnah hujskajoče govore rabil. Nadalje je celo vrsto veleizdajalcev slavil in izrazil na vse mogoče načine svojo Srbom prijazno mišljenje. Mož, ki ima devet otrok, tajil je vse izraze, ki se mu jih je očitalo. Razprava trajala je skoraj sedem ur. Vabič bil je v zmislu §§ 65a k. p., 314 v. k. p., 65 in 34 na 15 mesecev težke ter poojstrene ječe obsojen. Preiskovalni zapor se mu je vračunal.

Nevarna otroška igra. Dne 25. p. m. zavalal se je 10-letni posestniški sin Janez Kukovec iz Tratne pri nekem prepadu s tem, da je metal kamenje. Ko je vrgel veliki kamen, šla je ravno 17-letna posestnikova hčerka Maren mimo. Kamen zadel jo je tako močno na čelo, da je revica takoj mrtva na tla padla.

Izpred sodišča. Črnovojniki Gregor Trušek je v Mariboru v vojašnici razgrajal in razbijal in se tudi zoper druge vojake uprl. Vsi led tega bil je ta že večkrat obsojeni Trušek na 18 mesecev težke ječe obsojen.

Narodnostna sprava na Ogrskem. Ministrski predsednik grof Stefan Tisza se je odločil za veliko državniško dejanje. Ministrski predsednik Ogrske pripravlja namreč celo vrsto odredb, ki bi bile primerne ogrsko prebivalstvo nemadžarskega jezika sprizajzniti z ogrsko državno idejo. Te odredbe, za katere je dal ministrskemu predsedniku povod patriotizem, ki so ga pokazale v sedanjem vojnem času ogrske narodnosti in ki jih je že napovedal v posebnem pismu najstarejšemu ortodoksnemu cerkvenemu kultu, rumunskemu grško-orientalskemu škofu v Aradu, Metian, se raztezajo v treh smereh. Najprej je grof Tisza izpsoval pri cesarju splošno pomiloženje za politične pregreške in prestopke (tudi kazenska postopanja, ki so v teknu, se bodo ustavila.) Ta odredba bo v prid tudi socialistom, ki so se istotako zadržali korektno. — Druga odredba se tiče na eni strani revizije ljudskošolskega zakona, ki naj bi se preobnovel primerno željam posameznih narodnosti. Poleg tega se bodo upoštevale tudi želje

narodnosti glede na sodno postopanje. Tretja serija odredb se končno nanaša na to, da se dovoljuje narodnostim ob gotovih prilikah nositi lastne barve in znake, če niso identični z onimi kake inozemske države.

Razvoj svetovnega železniškega omrežja.

Pregled o razvoju železništva v letih 1840 do 1910 nam podaja arhiv za železništvo. Celoten obseg železniškega omrežja je obsegal:

1840	7.700 kilometrov
1850	38 600 „
1860	108.000 „
1870	209 000 „
1880	372.400 „
1890	617.300 „
1900	790.100 „
1910	1.030.000 „

Najbolj se je razvijalo železništvo v letih 1880 do 1890 in sicer je znašalo v teh letih izvedeno železniško omrežje 246 900 kilometrov, od katerih pripada na Zedinjene države v Ameriki 170.000 kilometrov. Nato je živahni razvoj nekoliko pojenjal, od leta 1900 do 1910 se je razvijalo železništvo zopet (posebno v Aziji in Afriki) za 239.900 kilometrov. Od 1.030.000 kilometrov železniškega omrežja ga je v

Ameriki	526 000 kilometrov
Evropi	333 850 „
Aziji	101 900 „
Afriki	36 850 „
Avstraliji	13 010 „

V Evropi imajo od 333 850 kilometrov omrežja naslednje države več nego 10.000 kilometrov železnic:

Nemčija	61.150 kilometrov
Rusija	59 560 „
Francoja	49 380 „
Avstro Ogrska	44.370 „
Anglija	37.580 „
Italija	16 960 „
Španija	15 000 „
Švedija	13.980 „

Stroški za železniško omrežje, od katerega je okolu 30 odstotkov državnega, znašajo preko 227 milijard mark ali 272 milijonov kron.

Vojni davek. Finančno ministrstvo baje namerava uvesti nov vojni davek, in sicer v obliki doklade na dohodninski davek. Obdavčiti hoče dohodek nad 4000, K in sicer z doklado pol odstotka, ki naj pri dohodkih nad 20 000 naraste na štiri odstotke. Ta davek uvede vlada baje s § 14. Ogrska banka je izdala nove dve-kronske bankovce. Novi „vojni denar“ je sicer iste velikosti, barve in risbe, kakor prvotni dve-kronski bankovci, vendar pa se olikuje po skrbnejši izvedbi in veliko boljšem papirju. „Stari dve-kronski bankovci so bili izdani za prvo silo, ker je ob začetku nastalo občutno pomanjkanje drobnega denarja.

Ne pošiljajte jestvin vojakom na bojišče. Navzlic večkratni opozoritvi, da se vojnopoštinih zavojčih ne sme pošiljati vojakom na bojišče nobenih jestvin, je občinstvo v zadnjem času navzlic tem oddalo na pošti ogromno število takih zavojčkov. Ponovno torej treba opozoriti, da rabijo taki zavojčki sorazmerno dolgo časa, preden pridejo na določeno mesto in da so poslane jestvine tako pokvarjene, da jih je treba proč pometati, ker niso več užitne. Vojno ministrstvo sporoča, da je pri neki vojni pošti došlo 25.000 takih zavojčkov z jestvinami, a so morali vse učititi, ker so bile vse jestvine pokvarjene. Poštnim uradom je zaukazano, da se večkrat o vsebini vojnopoštinih zavojčkov prepričajo ter da take zavojčke, ki bi vsebovali jestvine, brez izjeme zavrnejo.

Prebavno motenje pri dojenčih, griža, driska, črevesni katarji, itd. so vedno posledice nepravilne hrane in so napravile že mnogim starišem skrbi in celo žalost. Ako hočete ohraniti svoje dete in je videti ob kusni, lahko prebavni hrani resnično vspevati, potem dajajte nežnemu ljubljencu Nestlejevo moko za otroke. Poskušnje popolnoma zastoj pri: Henri Nestlé, Dunaj, I. Biberstrasse 2 S

Promet paketov vojne pošte. C. kr. namestništvo nas prosi, da naj objavimo sledeče vrstice: Na vojno ministrstvo prihaja vsak dan mnogo vprašanj, kedaj in za katere urade vojne pošte se bode promet s paketi zopet pričel. Na ta vprašanja je nemogoče vsakemu posamezniku odgovoriti. Namesto vsacega odgovora se enkrat

za vselej naznanja, da se promet paketov vojne pošte le začasno in le v toliko dopusti, v kolikor se zamore pakete z ozirom na dane razmere tudi dostaviti. Pričetek in vstavljenje paketnega prometa vojne pošte določa sicer etapni nadkomando po danih razmerah v etapnem prostoru; vojno ministrstvo torej nima na to nobenega vpliva. Vsaka sprememba določil glede paketnega prometa za vojno pošto se bode nemudoma javnosti naznanila.

Božič za vojake. Nj. Veličanstvo je za božično obdarovanje na bojnem polju stoječih vojakov daroval znatno vsoto. Cesar, ki se za to akcijo posebno zanima, je pri tej priliki izrekel upanje, da se bo zbralo znatno mnogo darov in je izrekel svoje posebno zadovoljstvo, da bo obdarovanja deležno tudi vojaštvo iz Nemčije. — Za dopušljanje daril vojakom, je, ako se pošljejo potom vojnega pomožnega urada, na vseh državnih železnicah in na železnicah, ki jih opravlja država, dovoljeno oproščenje od prevzmine. Na tovornem listu pa mora biti izrecno povedano, da obsega pošiljatev darila za vojake na bojišču. Takisto so prevzmine oproščene vse pošiljatev na bolnišnice in bolne vojake, če je na tovornem listu zapisano „Prostovoljna darila za Rdeči križ.“

Nadvojvodi Leopoldu Salvatorju, generalnemu nadzorniku naše artiljerije je podelil nemški cesar red „Železnega križa“ I. in II. razreda v znak posebnega priznanja za sijajno delovanje našega topničarstva, zlasti pa naših možnarskih motornih baterij.

Požar. V Ehrentalju pogorelo je gospodarsko poslopje deželnega glavarja in z njim mnogo premičnine ter krme. Živino so pravočasno rešili.

Samomor. V Spittalu ustrelil se je črnovojniški vojak Johan Sihar iz Moravske. Bil je takoj mrtev.

Požar. Iz Dellacha se poroča, da je uničil požar gospodarska in postranska poslopja posestnikov Pirkera in Pirkelner. Le hitri pomoči gasilcev se je zahvaliti, da niso bile tudi sosedne hiše uničene.

Pokritje vojnih stroškov. V nekem članku lista „Prager Tagblatt“ obravnava finančni politik Nemške narodne zveze, prof. dr. Steinwender, vprašanje glede pokritja vojnih izdatkov, ki bodo po njegovem mnenju znašali več — „tisoč milijonov.“ Kar piše o dobavi sredstev potom posojil, nas tu ne zanima. Važna so pa iz prav posebnega političnega razloga njegova naslednja izvajanja: Dr. Steinwender pravi: Same na posojila se ne bomo mogli omejevati, marveč bomo morali ukreniti tako, kakor je ukrenila Nemčija. Mislimo namreč s tem enkratni odstop, četudi v več letih odstopljivega imetja. Če so v tej vojni tisoči izgubili svoje imetje in drugi tisoči svoje življenje, tedaj ne more nihče smatrati to zahtevo kot neumestno, da namreč imoviti sloji, ki jim je bilo imetje ohranjeno s požrtvovalnostjo drugih, en ali dva odstotka odstopijo v omenjeni namen. To bi v Avstriji — brez Ogrske — znašalo svoto ene do dveh milijard kron. Opravičba takega odstopa tiči tudi v tem, če je je že treba, da se prav najbogatejši ljudje tako odtegujejo prostovoljni pomoči za ranjence in zapuščenice, da postaja kar mučno. Čim mine vojna, bomo pred povsem novo ureditvijo razmer in nadejamo se, tudi pred novo ureditvijo financ. Pri tem pa ne bomo smeli misliti zopet na izključno podražanje najpotrebnejših predmetov, na špirit, užigalice in drugačno blago, zakaj množica je v resnici storila svojo dolžnost in če ji vojna ni zamogla priznati, ima pa ob miru pravico do varstva . . . Dr. Steinwender je s temi izvajanjmi pokazal pot, ki jo bo po vojni parlament, kadar bo zopet urejal finance, upošteval ter sklepal v smislu člankarjevem. Tako pričakujemo!

Vojska v snegu. „Mede“, poroča uradno poročilo z zahodnega bojišča — cel meter visoko je zasneženo srbsko gorovje — sneži in zmrzuje na poljskem bojišču. Prikimala je zima. Vojakovati so se pričeli poleti. Prvi vojaški pohodi so se pričeli poleti v najhujši, moreči vročini in v soperici. Zdaj pa trpe vojaki v snegu in v mrazu. Pričela se je zimska vojska, ki se zelo razločuje od vojske poleti in se mora tudi voditi popolnoma drugače. Pošiljajo vojakom volnene obleke, darila ljubezni, vojna uprava

stori vse, da tudi pozimi za vojake skrbi, a kljub temu vsak vprašuje: kako se bodo vzdržali nemški vojaki na zahodnem bojišču, kjer leže cel dan vedno pripravljene za boj in izpostavljeni vsem vremenskim neizodam. Življenja v strelskih jarkih si nikakor ne smemo narobe predstavljati. Ljudje ne leže morebiti kar 24 ur v jarkih ob sprednjih prsnih obranah s puško v roki vedno pripravljene, da streljajo, marveč le del stoji ob prsnih obranah na straži, ki opazuje ozemlje in vsako sovražnikovo kretnjo in da strelja na vse, kar se neprevidno nekrito pokaže. Straže se vedno menjajo. Ostali vojaki se nahajajo v bivaliških in v lukajah, ki so prizidane strelskim jarkom. Bivališča so polagoma lagodno opremili in jih tudi s slamo, preprogami in celo s pečmi zavarovali proti mrazu. V teh bivaliških se lahko 24 ur čisto prijetno preživi. Ko poteče 24 ur, se posadka zamenja in odpošlje za sprednjo črto, kjer je za ugodnejše bivališče preskrbljeno. Tu so zgrajeni tabori koč iz prsti, kjer se lahko čisto udobno živi, kakor so pokazale izkušnje v rusko japonski vojski. Izkušnje te vojske je porabila tudi naša vojna uprava že v mirnih časih. Mrzlo vreme celo, če je tudi oster mraz, čete lažje prenese, kakor dolgotrajno mrzlo mokro deževje. Na Poljskem mraz izboljšava hojo. Ceste, prej tako blatne, da sploh ni bilo mogoče voziti po njih, imajo zdaj tako trdno skorjo, da se lahko vozi po njih. Močvirja, čez katere ni bilo mogoče vojakom hoditi, so zdaj tudi zamrznjena. Tudi reke so vsaj večinoma tako zamrznjene, da se lahko prekorajo. Operacije na Poljskem so zato pozimi lažje izvedljive kakor poleti in osobito v deževni jeseni in pomladi. Zamrznjena zemlja zelo učinkuje na zgradbo poljskih utrdb, na kar je nedavno opozarjal generalni pokolovnik Hindenburg. Rusi so namreč izredno spretni za izkopavanje strelskih jarkov. Vadijo jih namreč močno v kopanju in se kakor krsti hitro zakopljejo. Če je pa zemlja trdo zamrznjena, pa ne morejo hitro izkopati jarkov in so izpostavljeni napadom na odprtem bojišču, kjer so jim pa naši vojaki vedno kos. Na Poljskem ni dobrih hiš. Zato so naše čete opremljene s šotori. Izkušnje uče, da se more tudi na snegu v šotorih čisto prijetno prebivati. Težavno je pa vojskovanje pozimi v hrih. A izkušnje v turško-ruski vojski leta 1877./78. uče, da je tudi pozimi vojska v hrih mogoča.

Zadnji telegrami.

(C. k. kor. in brz. urad.)

Padec Belgrada.

Dunaj, 3. dec. Zmagovito napredovanje naših vojakov čez Kolubaro je sovražnika prisililo, pripustiti nam Belgrad, ki je bil proti severu obvarovan, brez boja. Naši vojaki prišli so južno in čez Savo v mesto. Zasedli so važna poslopja.

Cenjani prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva

bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zaostali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

Vsakemu brveca pošilja zaslonj ali nefrankirano po naročilu Lysoform tvornice 2 ali 4 elegantna pozlačena desinfekcijska aparata in polog tega primerke Table. Samo poštno zavoja (70 vin.) mora sprejemnik plačati. Kemik C. Hubmann Dunaj X., Petraschgasse 4.

Vojno zavarovanje črnovojnikov. Tisočero družinskih očetov stoji pred asantiranjem in skuša že svoje zadeve urediti. Jako razno vprašanje je dobra gmohta oskrba družine. Ako že reditelj pade, naj bi bila vsaj zaostala družina preskrbljena. Ali pri še tako izdatni pomoči se ne bode moralo povsod dovolj pomagati. Človek mora torej z lastno močjo družino pred bedo obvarovati. Avstrijski „Phönix“, naša svetovno znana domača zavarovalna družba zagotovila si je mnogo priznanja s tem, da je vstvarila vojno zavarovanje, kdor je zamudil po življenjskem zavarovanju svoji družini pomagati, ta zamore to še danes z vojnimi zavarovanjem storiti. Zdravniška preiskava odpače, torej se zamorejo že v vojni stoječi istotako zavarovati. Pri soročali pa je, da se to zavarovanje takoj izvrši, ker bi se znala premija potem zvišati. To zavarovanje pa daje tudi veliko varstvo upnikom, ker si zamore s tem zavarovanjem vsak upnik svoje zahteve zagotoviti. Priporočamo v potrebi takojšnje vprašanje na filijalno pisarno „Phönix“ ki se neobvezno in brez stroškov doseže. V splošnem opozarjamo na inzerat!

Bojazni, ki se jo opazi mnogokrat zvečer pred spanjem, je posledica prenapolnjenega želodca in slabe prebave. Najbolje sredstvo proti temu so Fellerjeve mli odvajajoče, prebavo pospešujoče Rhabarbara kroglice z zn. „Elsa-kroglice.“ 6 skadljic franco 4 K 40 h. Se dobijo le pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsaplatz št. 241 (Hrvatska). Tam se dobi tudi Fellerjev bolečinu odpravljajoči rastlinski fluid z zn. „Elsafluid“, 12 steklenic za 6 kron franko. To naj se takoj naroči.

Inzerente

opozarjamo, da je zdaj zopet jako ugodni čas za inzeriranje v „Štajerca“, ki je gotovo najboljši in najrazširnejši list v naših krajih.

Viničar

ali vžitkar s 3 delavskimi močmi se sprejme pri S. Hutter PTUJ. 782

Oženjeni hlapec

z odrašenim sinom se s 1. januarjem 1915 v graščini Ehsensfeld, pri Ptujju sprejme 779

Fino čiščenje perila

Ptuj, Wagplatz 1 prevzame vse vrste perila za pranje in gladenje po najnižji ceni. 785

Vila

1/2 ure od Ptujja oddaljena, novo zidana, 4 sobe, kuhinja, klet, 1/2, orala zemljišča, zlasti primerna za penzionista ali krčmarja, se takoj proda, cena kron 6000.—. Natančni naslov pove uprava tega lista. 783

Podkovski

kovač

zmožen vsacega tozadevnega dela, samostojni delavec, trezen in priden, se sprejme pri Richard Tolazzi, Ormož. 749

Sveža jajca

kupuje po najboljši ceni J. Heller, Wien III., Kleistg. 20. 684

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12.— samo K 6.—

15.000 parov čevalj na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebanin podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 6.—. — Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

Poslje po povzetju 778

Ekspozitna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Pred rabo Po rabi

Tako čudežno spremembo napravi

Kola-Dultz

najboljša hrana za možgane in živce v naturi.

Razpoloženje, mišljenje, nastopanje, sploh vsako gibanje trupla so odvisni od možgan. Utrujenost, žalostnost, nepehnost, slabost živcev in splošna slabost trupla so znaki primanjajoče življenjske moči. Ako se hočete vedno zdrave čutili, z jasno glavo in krepkim spominom, ako hočete delo in štrapece kakor zabavo občutiti, potem vzemite Kola tablete (Kola-Dultz). To je naravna hrana za živce in možgane, ki obenem kri izmlajša in izboljša in s tem moči daruje vsakemu organu trupla. Kola tablete (Kola-Dultz)

prinaša življenjsko veselje in moči za delo ter čut mladosti s svojo pogumnostjo, ki zjamči uspeh in srečo. Jemljete Kola-tablete (Kola-Dultz) nekaj časa vsak dan, okrepitele bodo vaše živce, vsaka slabost bodo izginila in p.d njegovim vplivom postali bodeše z močjo napojeni. Kola priporočajo zdravniške autoritete celega sveta in se rabi v bolnicah ter živčnih sanatorijih.

Zahtevajte KOLA-TABLETE (Kola-Dultz) zastonj.

Zdaj Vam nudim priliko, okrepati vaše živce, pišite mi dopisnico z Vašim natančnim naslovom in jaz Vam pošljem takoj gratis in franco eno množico Kola-tablet (Kola-Dultz), dovolj veliko, da Vam dobro dene in da Vas spravi v polceaj, vpoštevatil njegovo čudežno moč. Ako Vam dopade, zamorete več naročiti. Pišite pa takoj, predno poizbite. 780

Razpoš. APOTEKA sv. DUHA, Budapest VI., odd. 420.

Razglas.

S prejšnim lastnikom zdaj v moji lasti stoječega mlina v Kaniži-Pesnici gospodom Karlom Rengo sem se domenil, da isti ne v Slovenskih Goricah ne v okolišu 60 km od Kaniže kakega mlina ne kupi, ne vzame v najem in se pri njemu ne udeleži.

Proti temu dogovoru je gospod Karl Rengo v tem varovanem rajonu ležeči mlin g. Schwaba na Bregu pri Ptujju kupil in ga ima v obratu.

Ker je bila poravnava v tej za deva dobrim potom nemogoča, sem s svojim zastopnikom gospodom dr. Oskarjem Orsel, odvetnikom v Mariboru proti Karlu Rengo tožbo vložil. S sodbo c. k. okrožne sodnije v Mariboru z dne 26. oktobra 1914, o. št. Cg I 224/14 bil je gospod Karl Rengo krivim spoznan, da mlinški obrat Schwabovega mlina na Bregu pri Ptujju takoj vstavi in mi poplača tožne troške.

Prinašam to v splošno znanje.

Franc Ehrlich

lastnik I. Slov.-Goriškega parnega mlina v Kaniži-Pesnici. 784

Le nobenega strahu

pred azijsko kolero, kajti zamoremo se pred to kugo skozi higijenični način življenja sigurno varovati.

Držimo svoj želoce v redu in pazimo na največjo snažnost. Umivajmo večkrat na dan obraz in roke in dajmo vsakokrat v umivalno vodo nekaj **Lysoform** desinfekcijskega sredstva. Glasom poskusov v znamenitem Greifswaldskem zavodu tajnega svetnika prof. Loeffler uniči 2% na Lysoformova tekočina tekoma ene minute bacilne kulture Cholere vibrio.

Lysoform naj bode povsod v zalogi.

Cene originalnih steklenic so K —80, 160, 280 in 460 v vsaki apoteki in drožeriji.

Na željo pošljemo vsakomur zastoj in franko jako zanimivo brošuro od kralj. svetnika Aladár Kovách, direktorja rešitne družbe, z naslovom: »Kako se varujemo pred kolero«. Večjim tirkam pošljemo tudi več izvodov. 40

Dr. Keleti & Murányi kem. fabrika, Ujpest.

Pharm. mag. Viktor Hayd

drožerija in sanitetna trgovina „Zlati križ“ v Ptuj

preselila se je v

Bismarckstrasse

(preje Wegschaidner). 697

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

za 102

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj

izvršuje

vse vrste posredovanja najhitreje. ➔

Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Učenec

iz dežele, jako močan in obeh deželnih jezikov zmožen, se takoj sprejme v trgovini z železino Vinzenz Leposcha, Ptuj. 776

Mesčanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptuj zraven klanice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo.

Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj. Zdravniško spričevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 762 med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K.

Razpošiljatev strogo diskretna.

Zaloga v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram, v Ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v dišavi A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Vojna ura 1914.

(Postavno varovana.)

Z dvojnim reliefom: Njeg. Vel. cesar Franc Jožef I. in cesar Viljem II. z združenimi močmi 1914.

Jeklo ali nikelj K 5—
Z usnjatim napestnikom 6—
Z radij-ploščo 10—
Z žepno budilnico 15—
Cena niklasta ura 3—
Budilnica 2—

3 let garancije. Pošiljatev po povzetju po prvi zalogi vojnih ur

Max Böhnel

Dunaj IV., Margaretenstr. 27/51.

Originalni fabrični cenik zastoj. 750

Wasserdichte Wagenplachen

Vododržne vozne plahte

K 20— K 25— K 30—
3 m 3 1/2 4 m dolge

Wasserdichte Pferdedecken — Vododržne konjske odeje

rujave 1-90 m dolge po 10, 12, 15 kron, priporočata

Slawitsch in Heller v Ptuj

trgovina z blagom. 243

Krepka učenka

zmožna nemščine in slovensčine v jeziku, in posebno tudi v pisavi dobro izšolana, s predlogo odpustnega šolskega spričevala, od dobro situiranih starišev, se takoj sprejme.

Wilhelm Zottl, trgovina z mešanim blagom, Vojnik, (Hochenegg) pri Celju. 777

Pekovski učenec

se vzame v uk pod zelo ugodnimi pogoji. Natančneje se poizve pri g. Aug. Stanetz, mesar in gostilničar na Bregu pri Ptuj. 768

KAVA

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10— franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinjši čaj K 2— oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta. 756

Kupiti se išče:

100 do 500 m³ borovega in smrekovega okroglega lesa, primerne za rezanje.

Ponudbe na Richard Tolazzi, v Ormožu. 729

Ljudska kopelj mestnega

kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 12. ure do 2. ure popoldne (hlajajna je od

12. do 1. ure zjutraj); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne.

1. kopel z vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z rjubo K —70

Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpeljajte v vsaki hiši iz vrstne „Štajerčeve“ užigalice V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“, Dunaj I., drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH. PTUJ, in vseh drugih zalogah

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

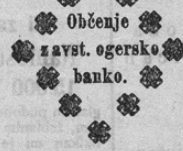
Vstanovljena leta 1862.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla s avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Vstanovljena leta 1862.

Čekovnemu računu št. 808051 pri c. kr. poštno - hranilničnem uradu.

Mestni denarni zavod.

Ravnateljstvo.

Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.